

Ювілеї

Віталію Івановичу Цимбалюку — 60

Двадцять шостого січня 2007 року виповнилося 60 років Віталію Івановичу Цимбалюку. Непростим був шлях становлення провідного українського нейрохірурга, науковця та педагога.

В.І.Цимбалюк народився в селі Симонів Гощанського району Рівненської області, де в суворий, але де в чому повчальний та натхненний повоєнний час і пройшло його дитинство. На рік раніше за одноклассів він попросився до школи і виявив живу цікавість та неабиякі здібності до навчання. Багато в чому прикладом для Віталія Івановича були і залишаються його батьки, батько учасник і інвалід ВВВ і особливо мати Галина Мусіївна — життєвий шлях цієї жінки, як і моральні пріоритети, зворушливий і героїчний, є фактично портретом епохи: розумна, відповідальна, наполеглива вона ніколи не відступала від розпочатої справи. Г.М. Цимбалюк, яка працювала головним бухгалтером, було доручено складну й відповідальну справу — очолити великий, але один з найбільш в районі колгоспів, з якою вона гідно впоралася: за одинадцять років головування Галина Мусіївна підняла його до рівня кращих, розв'язувала нелегкі і зовсім нежіночі питання боротьби з крадіжками, добувала сільськогосподарську техніку, добрива, крім того, за цей період вона заочно закінчила сільськогосподарський технікум. Розуміючи ціну та силу знання, Г.М.Цимбалюк зробила все можливе, аби Віталій Іванович та його брат Валерій здобули вищу освіту.

Закінчивши з відзнакою Тернопільський медінститут в 1970 р., В.І Цимбалюк протягом 1,5 років працював невропатологом в Межирічській райлікарні Рівненської області. Але покликання науковця спонукало його вступити до клінічної ординатури Київського Інституту нейрохірургії, яку він успішно закінчив у 1973 р. З цього часу творчий і професійний шлях, наукова діяльність В.І.Цимбалюка були нерозривно пов'язані з провідною науково-дослідною нейрохірургічною установою країни. Вчителями молодого науковця були видатні українські нейрохірурги та педагоги: А.П.Ромоданов, П.О.Пронзев, І.С.Глушкова, Г.О.Педаченко, Л.Є.Пелех, які сприяли професійному та науковому становленню В.І.Цимбалюка. За короткий час засвоївши спектр нейрохірургічних втручань, Віталій Іванович зосередив основну увагу на одному з найбільш перспективних напрямків галузі — функціональній нейрохірургії. Працюючи під керівництвом засновника української стереотаксії професора О.О.Лапоногова, В.І.Цимбалюк успішно захистив кандидатську дисертацію «Лечение смешанных форм экстрапирамидных гиперкинезов стереотаксическими операциями», а згодом — в 1985 р. — докторську дисертацію «Нейрохірургічне лікування спастичності у хворих з екстрапірамідною патологією». Вдало поєднуючи практичну, наукову, педагогічну та суспільну діяльність, у 1986 р. Віталій Іванович стає професором кафедри нейрохірургії Київського медичного інституту ім. О.О.Богомольця, а з 1993 р. — завідувач кафедри нейрохірургії НМУ.

Притаманне В.І.Цимбалюку відчуття новизни в науковій роботі дозволило йому очолювати нові напрямки не тільки в нейрохірургії, але й інших нейронауках. Він одним з перших в світі розробив і впровадив в клінічну практику технологію нейротрансплантації у хворих з різноманітними органічними ураженнями нервової системи. Не менш важливим внеском в нейрохірургічну науку є організація Віталієм Івановичем нового напрямку в цій галузі — відновної нейрохірургії; чи не найпершого в світі відділення відновної нейрохірургії, яке він очолює з 1987 р. Можна сказати, що ці два пріоритетних напрямки забезпечили б українській нейрохірургії визнання та гідне місце в світовій медицині. Однак В.І.Цимбалюк ніколи не зупинявся на досягнутому і прагнув нових відкриттів. На сьогодні в науковому та практичному доробку клініки перспективним напрямком відновних та протибольових нейрохірургічних втручань є їх виконання із застосуванням нейростимуляційних методик з використанням оригінальних пристроїв. В.І.Цимбалюк один із найактивніших ініціаторів і організаторів Всеукраїнської акції «Гаманіж», яка найближчим часом завершиться відкриттям нового сучасного Радіохірургічного центру. Властива Віталію Івановичу широта та нестандартність наукового мислення та сміливість у прийнятті рішень передаються і багатьом його учням. Під керівництвом В.І.Цимбалюка виконано 45 кандидатських і 7 докторських дисертацій; він є автором 608 наукових робіт, в тому числі 28 книг (монографій, підручників, посібників, довідників), 45 авторських свідоцтв на винаходи та патентів.

З 1990 р. В.І.Цимбалюк — заступник директора Інституту нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова АМН України, а з 1993 р. працює під керівництвом Ю.П.Зозулі, як заступник директора з наукової роботи.

Протягом 1996–2000 рр. В.І.Цимбалюк виконував обов'язки голови хірургічної експертної ради ВАК України, впродовж 2002–2004 рр. — директор Координаційного центру трансплантації МОЗ України. Віталій Іванович є віце-президентом Української асоціації нейрохірургів, віце-президентом Української протиепілептичної Ліги, членом Всесвітньої та Європейської асоціації нейрохірургів, Європейського товариства функціональної та стереотаксичної нейрохірургії, Європейського товариства кріохірургів, членом виконавчого комітету Європейського товариства нейрореабілітологів, членом Комітету по Державним преміям України, заступником головного редактора «Українського нейрохірургічного журналу», членом редколегії ще 7 друкованих видань. Почесний

член Російської асоціації нейрохірургів, почесний академік Полтавської стоматологічної академії, почесний професор Тернопільського медичного університету, академік Академії Наук Вищої школи України.

Нагороджений 5 орденами: «За заслуги» II та III ст., «Святого рівноапостольного князя Володимира Великого» III ст., «Преподобного Агапіта Печерського», «Вірність козацьким традиціям», відзнаками: МВС України «За розвиток науки, техніки і освіти» II ст., Київського міського голови «Знак пошани», та 5 медалями. Лауреат двох Державних премій України в галузі науки і техніки та премії АМН України, Заслужений діяч науки і техніки.

Українські нейрохірурги зичать шановному вчителю і колезі міцного козацького здоров'я, нових наукових, творчих та професійних здобутків; щастя його родині та ані пуху, ні пера на мисливських стежках.

Служение памяти (к 60-летию Виталия Цимбалюка)

Виталий Иванович Цимбалюк — крупный ученый-нейрохирург, широко известный и на своей Родине, и далеко за ее пределами. Он обременен регалиями и должностями — профессор, член-корреспондент АМН Украины, заслуженный деятель науки, заместитель директора Института нейрохирургии им. акад. А.П.Ромоданова АМН Украины, заведующий кафедрой нейрохирургии Национального медицинского университета и многое, многое еще...

Но что выделяет Виталия Ивановича из когорты ведущих деятелей медицины — служение памяти, памяти о своих учителях и коллегах, памяти о своем Институте, о нашей профессии. Это — редкая благородная страсть, которая подкреплена у Виталия Ивановича литературным даром. За 10 с небольшим лет он выпустил 8 книг — научно-исторических и научно-популярных. Колоссальный труд! В этом отношении на всем пространстве Содружества Независимых Государств я не знаю никого, кто бы мог сравниться с Виталием Ивановичем.

Виталий Иванович — автор и редактор — сеет «разумное, доброе, вечное», сохраняя для нас и потомков деяние таких выдающихся нейрохирургов, как Александр Иванович Арутюнов, Андрей Петрович Ромоданов, Юрий Афанасьевич Зозуля. Виталий Иванович умеет возбудить в человеке долг перед памятью, заражая других пониманием необходимости и важности исторических и этических писаний.

Я очень признателен Виталию Ивановичу, которого считаю крестным отцом моей книги «Лики нейрохирургии». Дело было так. Виталий Иванович попросил меня написать очерк об Александре Ивановиче Арутюнове в формируемый им сборник. Александр Иванович сыграл большую роль в моей профессиональной судьбе. И я с удовольствием выполнил поручение Виталия Ивановича. Но тут же испытал неловкость перед другими учеными, также определявшими мой рост, и не только научный. В итоге — я «исправился». Написал серию очерков о моих учителях и наставниках — выдающихся деятелях нейрохирургии и неврологии — Андрее Андреевиче Арентде, Борисе Григорьевиче Егорове, Юлии Вениаминовиче Коновалове, Михаиле Юльевиче Рапорте. Спасибо Вам, Виталий Иванович за инициацию рождения моей книги!

Кто-то должен создавать литературу о нейрохирургии и нейрохирургах, иначе все и все будут забыты. Судьба избрала Вас, Виталий Иванович, ответственным от всех нас за память в нашей профессии.

Здоровья Вам и новых творений!

*Ваш Леонид Болеславович
Лихтерман*